

4. Ризик-менеджмент банківської установи

Дмитро Бойко

Національний університет харчових технологій

Вступ. В умовах глобалізації фінансових ринків проблема ризиків та їх оцінка набуває особливої актуальності. Характер міжнародних фінансових відносин України з іншими країнами багато в чому залежить від чинника ризику тієї або іншої економіки. Чим краще буде функціонувати банківська система в Україні, тим вище буде рівень міжнародної довіри до нашої країни. Банківську діяльність неможливо представити без ризику, адже ризик особливо притаманний у сфері діяльності комерційних банків України.

Матеріали і методи. Управління ризик-менеджментом розглядається, як специфічний вид діяльності, що складається з послідовності певних етапів. Зокрема, даний процес можна розділити на п'ять етапів [3]: виявлення ризику; оцінка ризику; вибір прийомів управління ризиком; реалізація вибраних прийомів і методів; оцінка результатів застосування прийомів і методів управління ризиками.

Механізм прийняття рішень має не лише ідентифікувати ризик, а й дозволити оцінити, які ризики і якою мірою може прийняти на себе банк, а також визначати, чи виправдає очікувана дохідність відповідний ризик.

Результати. У сучасних кризових умовах ведення банківського бізнесу посилюється увага до проблеми удосконалення організаційно-інформаційного забезпечення системи ризик-менеджменту в банківських установах. Система управління ризиками – це науково-методичний комплекс заходів відносно управління банківською установою, націлених на виявлення та оцінку ризику, використання специфічних прийомів і методів з метою створення умов для стійкого функціонування банку, максимізації власного капіталу, виконання вимог клієнтів і партнерів банку та забезпечення прибуткової діяльності [3].

Виходячи з цього визначення, можна сказати, що прибуткова діяльність та система управління ризиками є складовими забезпечення фінансової стійкості. Тому можна стверджувати, що банківський ризик-менеджмент виступає однією із складових в системі стратегічного управління фінансовою стійкістю банківської системи, так як він передбачає систему, яка охоплює усі спектри діяльності банків та використовує комплекс методів управління ризиками (ідентифікація, оцінка, управлінський вплив та контролінг).

Система ризик-менеджменту повинна включати процес прийняття рішень, подальший моніторинг ризикових позицій, їх хеджування, порядок взаємодії суб'єктів, які сприяють забезпеченню фінансової стійкості банківської системи та контроль за прийнятими ризиками. При аналізі ефективності системи ризик-менеджменту доцільно використовувати як основний методологічний інструмент системний підхід – він являє собою всебічний підхід, який фокусує увагу не тільки на банківській системі, а і на навколишньому середовищі [1].

Слід зазначити, що на сьогоднішній день все більш важливими для банку стають такі види ризику, які напряду не пов'язані з проведенням банківських операцій. До них слід віднести ризики, пов'язані з репутацією банку, з конкуренцією в банківській сфері, операційні і таке інше. Таким чином, при вирішенні проблем управління фінансовими ризиками доцільно взяти за основу розробку методики управління окремими видами ризику з метою виявлення, локалізації, вимірювання та контролю над ризиками та мінімізації їх впливу.

Ефективність формування та функціонування системи ризик-менеджменту в банку безпосередньо залежить від її організаційного забезпечення.

Мета управління ризиками – сприяти підвищенню вартості власного капіталу банку, одночасно забезпечуючи досягнення цілей багатьох зацікавлених сторін, а саме: клієнтів та контрагентів; керівників; працівників; спостережної ради й акціонерів (власників); органів банківського нагляду; рейтингових агентств, інвесторів та кредиторів; інших сторін [2].

Висновки. Система управління ризиками, на наш погляд, повинна бути зорієнтована на вирішення наступних задач: диверсифікація забезпечення оптимального співвідношення між дохідністю банківських операцій та їх ризиковістю; підтримка ліквідності банківських надходжень на достатньому рівні за умови оптимізації обсягу прибутку; забезпечення встановлених норм достатності капіталу.

Література

1. Дослідження Агентства фінансових ініціатив «Аналіз систем ризик-менеджменту в банках України» // <http://www.afi.com.ua>.
2. Управління ризиками банків [Текст] : монографія у 2 томах. Т. 2: Управління ринковими ризиками та ризиками системних характеристик / [А. О. Єпіфанов, Т. А. Васильєва, С. М. Козьменко та ін.] / за ред. д-ра екон. наук, проф. А. О. Єпіфанова і д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2012. – 299 с.
3. Камінський А.Б., Кияк А.Т. Ідентифікація, аналіз та управління операційними ризиками в українських банках (дослідження Агентства фінансових ініціатив) // <http://www.afi.com.ua> .